

Beste tuin vrienden,

Allereerst willen wij, Anna en Riet, iedereen een fantastisch tuinjaar toewensen in een goede gezondheid uiteraard.

De tuin zal na de moeizame start steeds meer zijn vruchten af gaan werpen.

Maar wat we van de aarde nemen, moeten we ook weer terug geven. Liefst op een natuurlijke manier. Daarom leek het me zinnig om deze eerste nieuwsbrief van het jaar iets te schrijven over kompost.

Interview met Alfonso Morano

Zie hier mijn (Anna) interview met Alfonso Morano, dat ik in november 2008, des middags op een grijze dag heb afgenomen. Alfonso heeft zijn tuin aan de oude Vlijmense weg, nr 18, rechts achterin, een mooi vrij stukje tuin. Ik vraag hem of hij bereid is voor een gesprek? Wat verwonderd stemt hij in.. Hij biedt me een stoel aan in zijn serre. Even later zitten we aan de koffie uit de thermoskan met koekje. Zijn hondje Lica houdt ons gezelschap. Alfonso gooit zo nu en dan een balletje naar naar zijn hondje, die daar uitdrukkelijk om vraagt.

Oorspronkelijk komt Alfonso uit Zuid Italie, het gebied tussen Calabrie en Pugla. Via Milaan in 1965 meldt hij zich bij Remington, om als gastarbeider hier in Den Bosch te komen werken. Hij leert her zijn vrouw kennen en samen met haar krijgt hij twee kinderen. Nu heeft hij ook twee kleinkinderen. Alfonso heeft in zijn tuin broccoli, pepers, aubergine en tomaatjes, die ook in de kas staan waar we zitten. Buiten staat andijvie en andere groenten, kruiden, fruitbomen en druiven natuurlijk. Hij heeft bloemen staan aan de buitenkant van de kas, waarvan ik er meekrijg om in mijn tuin te zetten. Heeft hij nog speciale wensen? Ja, hij wil nog een mooie kas. Maar hij vindt het belangrijker gezond te blijven en lang te kunnen genieten van deze tuin. Na een tussenpose van een aantal jaren van veel sporten, is hij weer terug gekomen op de tuin. En het deed hem zichtbaar goed om hierover te mogen vertellen. Dank je Alfonso.

Zelf kompost maken

Waar ik als tuinvrouw de afgelopen jaren steeds meer plezier in heb gekregen, is het zelf maken van kompost. Kompost wordt ook wel de schatkamer van de tuin genoemd. Het verbetert de bodemstructuur en activeert het bodemleven en voedt de planten. De humusrijke compost voorkomt uitdroging van de grond. De vertering, het omzetten van allerlei natuurlijk materiaal tot de rulle bruine aarde die tot slot door je handen gaat is een prachtig proces. Bovendien bewijst je het

milieu een goede dienst, doordat je hergebruikt en dus minder verspilt. Een composthoop moet goed opgezet worden in lagen, gevoed en verzorgd worden.

Ik geef een paar belangrijke regels:

- Een hoop moet in contact zijn met de aarde, zodat allerlei micro-organisme er vrij in kunnen om hun werk te doen.
- Het is handig om twee hopen te hebben een hoop waarin het compostingsproces al een eind op gang is, plus een hoop voor je nieuwe materiaal
- Voor optimale compostering moet er lucht in de hoop kunnen. Je kunt dit doen door met een spitvork of riek de hoop om te gooien, of er lucht in te brengen..Men noemt dit het omzetten van de hoop.De temperatuur stijgt hierdoor en dit versneld het proces. Je kunt de hoop ook met rust laten, het duurt dan wat langer. Er zijn ook kompostversnellers in de handel maar dat geniet niet mijn voorkeur, laat de natuur maar zijn werk doen.
- De hoop mag niet te droog en niet te nat zijn, in tijden van droogte kun je het nat maken.
- Halfschaduw is het beste, i.v.m. uitdroging. Onder een boom, of laat er pompoenen over groeien.
- Werk met verschillende materiaal in laagjes om de snelste vertering te bewerkstelligen, want op deze manier krijg je een uitgebreide microbiologische populatie. Dat geeft een rijke voedzame compost.: niet gekookt keukenafval (anders krijg je schimmels), theezakjes, koffiezakjes, ongebleekt karton in stukjes, blad, gemaaid gras, al je tuinafval liefst wat fijn geknipt, onkruid zonder zaad, laagje koemest of paardenmest, liefst met stro vanwege de koolstof, tussendoor kun je wat kalk of houtgas op de hoop strooien dit neutraliseert het zure keukenafval.
- De compostering wordt versneld wanneer je kleine hoeveelheden rijpe kompost tussen de lagen strooit.
- Brandnetel en heermoes brengen mineralen in de hoop, en het smeewortelblad is een kompostversneller.
- Wat niet op de hoop thuis hoort zijn zieke aardappel- en tomatenplanten, aangetast ziek blad van rozen of fruitbomen, zo blijf je plantenziektes receïden. Bespoten citrusfruit en bloemen uit de reguliere tuinbouw zitten vol met chemische middelen.
- Wortels van kweekgras, winde en kruipende boterbloem verbranden of afvoeren, vanwege hun hardnekkigheid.
- Geen kattenbakvulling en bewerkt voedsel zoals kaas of brood.

- Gezonde compost stinkt niet maar ruikt naar bosgrond.
- Teveel compost is niet goed voor de planten, een dunne laag van 5 centimeter in maart of april uitstrooien is al voldoende.

Veel plezier ermee.

Medelingen

- Contributie en tuinhuur graag betalen voor 15 februari.
- De volgende ledenvergadering is op Woensdag 28 januari om 19.30 uur in het clubgebouw.
- De tuinwerkdagen voor 2009 : za 16 mei, za 12 sept, za 7 nov., noteer ze alvast!
- De Dag van 't Park op Burgemeester van Zwietenlaan is op Zondag 7 juni.
- Hulp die dag is van harte welkom. Ook voor de verkoop en het opkweken van voorgekweekte plantjes zoeken we mensen. Opgeven bij Edwin Kellenbach.
- Er hangt een nieuwe corveelijst in het clubgebouw.

Nog een paar praktische tips

Denk aan wisselteelt bij aardappelen, om ziekten te voorkomen.

Wolfsmelk schijnt mollen op afstand te houden.

Groen in de winter, vitamines uit de volle grond.

Veldsla is bijvoorbeeld een prachtige groente wanneer je beseft dat zelfs de strengste vorst of 10 cm sneeuw de planten nauwelijks deert. Het is soms bevreemdend om sneeuw weg te graven en daaronder wat groen terug te vinden. Natuurlijk moet je er wel op tijd aan denken om de planten klaar te hebben voor de winter, maar wie midden in augustus de moeite neemt om her en der in de tuin wat te zaaien, zal tijdens de koudste periode van het jaar kunnen oogsten. (noot Riet en Anna: indien er tenminste geen hordes uitgehongerde konijnen of hazen overheen gaan).

Precies dezelfde eigenschappen heeft winterpostelein, een ideale saladeplant Ook landkers, peterselie, rucola en geurige kruiden zoals kervel en koreander. Rucola en kevel hebben een beschutte plaats nodig.

Uit: *Een tuin van eten van Peter Bouwens.*

Recept met Luobo (winterradijs)

Ingredienten:
Luobo of rammanas,
Rode biet,
Winterwortel,
Eventueel appel.

Alles raspen en mengen met olijfolie, limoensap en zout. Peper is niet nodig, want de winterradijs is al erg pittig, deze kan ook vervangen worden door gewone radijs.

Smakelijk!

Op zoek zijn naar nieuwe interessante zaadleveranciers?

- De Bolster: heeft biologische groenten,kruidn en bloemenzaden. Gratis catalogus via WWW.Bolster.nl of tel: 0578-621433.
- Vreken zaden: heeft een zeer ruim assortiment van bloemen, groenten, bollen, oude oorspronkelijke aardappelsoorten, pompoenen, tomaten, veel bijzondere latherussoorten. Het is zeker de moeite waard de prachtige winkel in Dordrecht te bezoeken, je kunt er uren rondsnuffelen.
- Bestellingen laten soms lang op zich wachten. Ze hebben zowel bio als niet biozaden.
- Peter Bouwens met De nieuwe tuin, (tevens de naam van zijn fraaie site) heeft ook biologische groenten en kruidenzaden. Vijgen en druiven soorten die geschikt zijn voor ons klimaat.
- Jansens zaden te Dinxperlo is van alle markten thuis. Hun specialiteit is het enorme aanbod aan pompoenen, squashes, sierkalbassen en courgettes.